

JAARGANG 7 | MEI./JUNI. 1997 | NUMMER: 19

MSX

I II II+ TURBO R

MSX
Club West-Friesland

*Original supplied by Bas Kornalijnslijper
Scanned by Albert Beevendorp
Converted to PDF by HansO, 2002*

REDACTIONEEL

Het was me wat op de clubdag van 15 maart, een goed vertegenwoordigd MSX-systeem en van de Amiga en PC was dit wel te verwachten. Ik heb echter wel wat meer PC's dan Amiga's gezien, maar dat terzijde.

Sommigen hadden gehoopt (of zelfs gepland) dat ik met m'n MSX-turboR zou komen, echter het bleek hun wat tegen te vallen dat ik met mijn omgebouwde MSX-2+ kwam. Ik zit er wel over te denken om de volgende gezamenlijke clubdag met het 'reesbeest' te pronken. Wel heb ik mijn laatste software verbouwing gedemonstreerd.

Het is mij namelijk gelukt de Konami Game Collection titels te voorzien van SCC-geluid met behulp van de SD-Snatcher Sound-Cartridge. De patch hiervoor is Public Domain.

Een maand later, 12 april, was de MSX-beurs in Tilburg. Vele MSX-clubs en MSX-groepen waren aanwezig. Zoals gebruikelijk een zeer gezellig dagje onder mede MSX-gebruikers, met op diverse plaatsen muziek in diverse formaten, op de diverse producenten en de dB-meter gaf per stand weer een andere waarde op.

Zo was onder andere een demo-versie van een schietspel voor de MSX-turboR met Gfx-9000, MoonSound en Hard-Disk, want het spel is zo omvangrijk dat de delen apart moeten worden ingeladen. Het resultaat, zoals deze op de beurs te zien was, was al zo goed, dat ik hem koop zodra de eerste levels klaar zijn.

Opmerkelijk was dat diverse andere groepen, naast Oasis, zijn begonnen met vertalingen. Oasis is echter momenteel nog wel de enige groep welke er een vertaal-diskette voor uitbrengt. De andere groepen doen dit op de illegale manier door de vertaalde versie van het spel uit te brengen.

De club had vanaf de MSX-beurs in Tilburg haar collectie uitgebreid met Caterpillar van Peter Postma en de HappyTrance van Jaap Mark en Jacco Visscher.

WIOS wordt alle Gfx-9000 eigenaars nagestuurd zodra deze klaar is. Waar de auteur over WIOS zijn informatie vandaan heeft gehaald weet ik niet, maar het bleek dat WIOS (nog) niet bij de Gfx-9000 wordt geleverd omdat deze nog niet klaar is.

Eindelijk wist ik op de beurs een V9990 Technical Data Book te bemachtigen zodat ik zelf ook voor de Gfx-9000 kan gaan programmeren. Wanneer ik hiermee ga beginnen, weet ik nog niet, want ik ben momenteel met een zeer ingewikkeld project bezig.

Terugblikkend op 15 maart en 12 april waren het leuke en gezellige dagen, welke wel vaken mogen verschijnen.

Albert Beevendorp

COLOFON

Belangrijke telefoonnummers:

Bas Kornalijnslijper (0229 270618)	Clubactiviteiten algemeen, hardware.
Paul Brugman (0229 236848)	Public Domain beheer en aanvulling.
Albert Beevendorp (0299 438898)	Eindredactie clubblad, programma-ontwikkeling, vraagbaak.

Clubadres: MSX-Club West-Friesland
Rondeelstraat 25
1628 KH Hoorn
Tel.: 0229 270618
FAX : 0229 270618 (alleen op afspraak)

Redactieadres: Albert Beevendorp
Maasstraat 90
1442 RW Purmerend
Tel.: 0299 438898 (na 19.00 u)
FAX : 0299 438898 (alleen op afspraak)

De clubdagen zijn in het 'Buurthuis de Cogge' aan de Akkerwinde te Zwaag (vlakbij Sportcomplex de Opgang). Vanaf 12.30 u bent U welkom. Wanneer U uw computer meeneemt, kunt U vanaf 12.00 u aanwezig zijn.

Volgende clubdagen: - Zaterdag 4 oktober 1997.
- Zaterdag 29 november 1997
(LET OP: OPEN CLUBDAG!
aanvang 10.00 u)

Albert Beevendorp

- Doelstelling: Het bevorderen van het optimale gebruik van het MSX-systeem en de daarbij behorende soft- en hardware. Het uitwisselen van kennis en ervaring, het geven van demonstraties en het inschakelen van deskundigen. Kortom een gezellig dagje computeren met mensen met dezelfde hobby en er dan ook nog iets van opsteken.

- De club kan niet aansprakelijk worden gesteld voor ingezonden stukken van één van de redactieleden. Ook niet voor de aangeboden artikelen d.m.v. advertenties.

- Zonder onze toestemming mag geen artikel of een gedeelte daarvan uit deze uitgave vermenigvuldigd of overgenomen worden.

HARDWARE-UITBREIDINGEN

Hieronder vindt U een lijst van de meest voorkomende hardware-uitbreidingen. Op alle uitbreidingen geven wij drie maanden garantie. Alle prijzen zijn inclusief montage. Diverse andere uitbreidingen en reparaties mogelijk.

- Turbo 7 MHz	f	85,--
- Super-VHS aansluiting + kleuraanpassing		
Philips NMS 8280	f	85,--
- Schakelaar in SCC-cartridge	f	10,--
- Snelle diskrom Sony HB-F700	f	25,--
- Snelle diskrom Philips NMS 8250/55/80	f	25,--
- Geluidsaanpassing voor Philips NMS 8250/55/80 i.v.m. FM-PAC en SCC.	f	10,--
- MSX-DOS wijziging Philips VG 8230	f	25,--
- Toshiba MSX-Audio met sample-chip en schakelaar	f	50,--
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module	f	25,--
- MSX-DOS 2.22 of 2.23 intern	f	70,--
- MSX-DOS 2.20 in SCC-cartridge	f	35,--
- 256 kB RAM Philips NMS 8250/55/80	f	100,--
- 512 kB RAM Philips NMS 8250/55/80	f	200,--
- 192 kB VRAM alle typen MSX-2	f	35,--
- 256 kB sample-geheugen voor Philips Music Module	f	75,--
- Diverse geheugen-uitbreidingen leverbaar		

Ook kunt U uw computer geschikt maken voor het gebruik van een dubbelzijdige diskdrive. Dit is inclusief diskdrive, ROM en kabel.

Philips VG 8230	f	125,--
Philips VG 8235-00/20	f	125,--

U kunt ook een tweede diskdrive in laten bouwen.

Philips NMS 8250	f	125,--
Sony HB-G900	f	125,--

Externe diskdrive met voeding, behuizing en kabel.

Sony HB-F500/700	f	225,--
Philips VG 8230	f	225,--
Philips VG 8235-00/20	f	225,--
Philips NMS 8245	f	225,--

(De Philips 8245 beschikt niet over een aansluiting voor een tweede drive. Voor f 50,-- heeft deze computer een aansluiting die noodzakelijk is voor een B-drive.)

Het is zelfs mogelijk om uw externe drive met disk-interface geschikt te maken voor dubbelzijdig gebruik. Het is mogelijk om één of twee drives in te bouwen.

Sony, Philips of JVC (1 drive)	f	150,--
Sony, Philips of JVC (2 drives)	f	250,--

Prijswijzigingen omhoog of omlaag onder voorbehoud!!!

JONKER ELECTRONICS V.O.F.

**De Onderdelen
Specialist!**

Nieuwland 22
1621 HK Hoorn
Tel.: 0229-214790
Fax: 0229-243924

Westerstraat 29
1601 AB Enkhuizen
Tel.: 0228-319018
Fax: 0228-319018

C-TOOLS

Dit programma is gemaakt door Bard Pancras (CAIN) en kan het beste omschreven worden als een DOS-systeem, maar dan menu-gestuurd. MSX-DOS 2.** is een vereist en een harddisk wordt aangestuurd, waardoor het programma zijn beste kanten laat zien. Ook wordt een RAM-disk ondersteund. Het menu kan zowel met een muis als met de cursortoetsen bestuurd worden. Er zijn heel wat mogelijkheden met deze utility. Het is onder andere mogelijk om bestanden te kopiëren, te wissen, te verplaatsen, te verstoppen en te hernoemen. Dit alles zowel op een diskette als op een harddisk. Het is tevens mogelijk om plaatjes te bekijken. Een aantal pictures voor SCREEN 5, SCREEN 7 en SCREEN 8 staan op de diskette. Het programma kan zonder problemen op een harddisk geïnstalleerd worden. Alles werkt zeer snel en staat zeer overzichtelijk op het scherm vermeld. Een duidelijke handleiding ontbreekt zeker niet. Als bonus krijgt U een aantal demo's van CAIN, zodat de disk helemaal gevuld is. Dit alles werd op 17 september 1994 voor het luttele bedrag van f 12,50 geïntroduceerd, maar deze is nu als Public Domain te kopiëren.

VERSLAG OPEN DAG COMPUTER CLUBS

Deze dag begon voor de organisatie van de MSX- en Amiga-Club zaterdag-ochtend 15 maart om 8.00 u met het neerzetten van de ruim 100 tafels, de stoelen en het neerzetten van de computers en toebehoren. Door de zeer duidelijke zaal-indeling van dhr. Kalkwiek wist iedereen meteen zijn plaats te vinden.

Om 10.00 u gingen de deuren van het Cultureel Centrum De Huesmolen open voor de bezoekers. De hele dag door zag je de bezoekers in- en uitgaan. De één kwam voor MSX, weer een ander voor PC en ook bezitters van bijvoorbeeld een Amiga konden eens kijkje te gaan nemen bij de spelcomputers. Alle computer-systemen stonden door elkaar en handeleren en informatie-stands waren centraal opgesteld. Jonker Electronics en Boekhandel Stumpel hadden software en diverse supplies meegenomen. Daniël Bride had voor de MSX veel soften hardware meegenomen. E. de Boer uit Amstelveen gaf diverse mensen raad bij technische problemen met hun computer. Voor de Amiga was Warp-International aanwezig. Natuurlijk had onze eigen club hier ook een informatie-stand. Hier konden bezoekers een diskette krijgen met foto's van zichzelf, zowel in SCREEN 8 of SCREEN 12. Natuurlijk hadden wij ook onze producten meegenomen. Voor diverse leden was er de mogelijkheid om zelf kleine reparaties of uitbreidingen uit te voeren. De informatie voor MSX werd versterkt door het aanwezig zijn van MSX-Vriendenclub Mariënberg.

De muzikdemonstraties (MIDI) vonden plaats op het podium. De Atari is hier uitermate geschikt voor en onder andere Vincent Ligteringen gaf hier een zeer professionele demonstratie. Zijn Atari was omringd door Samplers, Keyboards en diverse mengtafels.

Jaap Hoogendijk had een speciale demonstratie met diverse spelcomputers, zoals de Super Nintendo, Sega Megadrive, PC-Engine Turbo Duo en natuurlijk ook MSX.

Op een ander podium stonden Video-Club Hoorn en de Regio en Fotohandel Osinga. De Video-Club gaf demonstraties van het werken met een Amiga in combinatie met video-apperatuur. Ook bleek deze club in het bezit te zijn van een Philips NMS 8280 MSX-computer, maar door het ontbreken van programma's werd deze computer niet gebruikt. Uit de PD-bak van Paul Brugman werden de juiste programma's gezocht, waardoor ook deze MSX-computer weer kan meedraaien voor video-montage. Fotohandel Osinga gaf een demonstratie van een digitale foto camera. De foto's worden opgeslagen in een chip in plaats van op een foto-rolletje.

Aan de achterzijde van de zaal stonden vijf blokken van ieder zes tafels waarop rustig gewerkt kon worden. PC's, Amiga's en MSX-computers stonden door elkaar heen. Hier konden leden ervaringen met elkaar uitwisselen. Het werken met desktop publishing programma's werd op de diverse systemen uitvoerig gedaan. Inkjet-printers en scanners behoorden haast tot de standaard uitrusting voor het werken met desktop publishing programma's.

Voor de jeugd waren er diverse tafels gereserveerd waarop zij zich bezig konden houden met het spelen van spelletjes. Dit werd onder gedaan op de Amiga CD-32 en de MSX. Voor MSX gaf E. de Boer uit Lemmer uitleg over het spelen van spelletjes, het werken met een printer en nog veel meer. Ook Albert had een plaatsje veroverd tussen de jeugd en was driftig zijn nieuwe spellen aan het spelen. (NvdR: Driftig?)

Voor de ruim 250 bezoekers was dit een zeer geslaagde clubdag en ook de organisaties van de beide clubs waren zeer tevreden. Deze dag is zeker voor herhaling vatbaar. Toch lieten een aantal leden blijken dat zij liever een clubdag met alleen maar MSX-computers wilden bezoeken en sommigen zelfs niet eens aanwezig wilden zijn.

Tot slot wilde ik bij deze iedereen bedanken die zich hebben ingezet om deze dag tot een groot succes te laten worden. Speciaal wil ik de Amiga-Club Hoorn bedanken voor de goede samenwerking en de perfecte verzorging van de broodjes voor alle deelnemers.

Bas Kornalijnslijper

Te koop: Philips NMS 8250, 2 drives, snelle disk-ROM, groen-beeld monitor en boeken. Tel.: 0229 271925.

Te koop: Amiga 600, 2 MB, 2 x 3.5 inch drives, muis, boeken en diskettes, f 600,--. Tel.: 0228 517337.

Informatie-blad

Hebt u nog vragen na u bezoek aan de Opendag Computer clubs.
Dan volgt hieronder nog de adressen en telefoonnummers van de
desbetreffende Clubs of Firma's.

MSX-Club West-Friesland		
Rondeelstraat 25		
1628KH Hoorn		
Telefoon/Fax:	0229-270618	Bas Kornalijslijper
Amiga Club Hoorn		
Postbus 267		
1620AG Hoorn		
Telefoon:	0229-214621	Rob Groes (voorzitter)
BBS	0229-211972	
Homepage	www.inter.nl.net/users/energy	
<hr/>		
Stumpel Computerwinkel		
Grote Noord 81		
1621KG Hoorn		
Telefoon:	0229-210346	
<hr/>		
Jonker Electronics	De onderdelen Specialist	Jonker Electronics
Nieuwland 22		Westerstraat 29
1621HK Hoorn		1601 AB Enkhuizen
Telefoon:	0229-214790	Telefoon/Fax: 0228-219018
Fax:	0229-243924	
<hr/>		
Chaos Systems		
Watermolen 18		
1622LG Hoorn		
Telefoon:	0229-233922	AMIGA Supplies
<hr/>		
Super Game Club Zandvoort		
Postbus 195		
2040AD Hoorn		
Telefoon:	023-5717966	
Fax:	023-5714921	
<hr/>		
Daniël Bride		
Bestevaerstraat 45 hs		
1056HH Amsterdam		
Telefoon:	020-6128942	MSX-computer Supplies
<hr/>		
Warp International		
Postbus 356		
2350AJ Leiderdorp		
Telefoon:	071-5411907	BBS + AMIGA Supplies
<hr/>		
Videoclub Hoorn en de Regio		
Postbus 2235		
1620EE Hoorn		
Telefoon:	0228-512924	Einar Nordgaard (voorzitter)
<hr/>		
Osinga		
Foto-Video-Studio		
Grote Noord 89		
1621KH Hoorn		
Telefoon:	0229-214707	

DE SPELCOMPUTER

In het kader van de computerontwikkelingen werd de vorige clubdag naast het MSX-gebeuren onder andere aandacht besteed aan het fenomeen spelcomputer. In het navolgend artikel wordt aandacht besteed aan de geschiedenis van de spelcomputer.

DE GESCHIEDENIS VAN DE SPELCOMPUTER

De spelcomputer voor thuisgebruik is pas eind zeventiger jaren begonnen. De spelcomputer was in eerste instantie in de automaten speelzalen, cafe's en andere recreatiebedrijven begonnen. Het betrof de tennis en breakout-spellen waarbij uitsluitend streepjes en stipjes op een zwart/wit tv-scherm zichtbaar waren en door knoppen en toetsen konden worden gemanipuleerd. Het klinkt ingewikkeld maar het zag er heel erg simpel uit.

Door de steeds verder voortschrijdende technologische ontwikkelingen bleek het ook mogelijk om de computerspellen zodanig compact te maken dat zij ook voor thuisgebruik geschikt waren en daardoor is de spelcomputer geboren. De bakermat van de spelcomputer ligt in de USA.

Tot de spelcomputers van de eerste generatie uit de begin jaren 80 behoorden onder meer de Atari 2600, CBS Colecovision, Intellivision en de Philips Videopac. Daarnaast was een groep onbekende spelcomputers welke de weg naar het grote publiek niet wisten te vinden. Van de minder bekende spelcomputers was de Vectrex spelcomputer een bijzondere. Deze spelcomputer bracht uitsluitend met vector-graphics gemaakte spellen op de markt. Het bijzondere was dat de computer een ingebouwde monitor had met een rechtopstaand monochrome beeldscherm. Bekende spelletjes van toen waren onder andere PAC MAN, SPACE INVADERS, GALAGA, RIVER RAID. Van deze eerste generatie specomputers is de Atari 2600 het langst verkrijgbaar geweest. Tot 1995 was de Atari 2600 nog in veel winkels te koop.

Werd de eerste generatie spelcomputers nog gedomineerd door de technologische inbreng vanuit de USA, bij de tweede generatie spelcomputers lag dit anders. Het waren nu twee Japanse merken welke de strijd om de gunst van de consument ruimschoots gewonnen hadden: SEGA en NINTENDO. Beide merken hadden de stap van software maken uitgebreid naar het computer maken. Deze zet bleek een goede keuze welke geruime tijd stand zou weten te houden. In het begin hadden beide merken een 8-bit console voor aansluiting op een TV. later werd deze opgevolgd door een handheld-computer: de Sega GAME GEAR en de GAME BOY van Nintendo. Ook al had de GAME GEAR een kleurenscherm de GAME BOY bleek wereldwijd het best verkocht te worden. Beide systemen hadden een eigen "spelfiguur" als kenmerk ingevoerd. Nintendo had "MARIO" en Sega kon niet achterblijven en kwam met "SONIC" op de markt.

Ondertussen hadden andere fabrikanten niet stil gezeten en met name het grote succes van de GAME BOY was inspiratie

voor anderen om ook met een handheld-computer op de markt te komen. Zo had Atari de LYNX op de markt gebracht in een poging om aansluiting te krijgen bij SEGA en NINTENDO. Daarnaast waren de goedkopere Aziatische handhelds SUPERVISION (Korea) en MEGA DUCK (Taiwan) in de winkel verkrijgbaar. Echter door een gebrek aan goede spellen voor deze budget-vriendelijke spelcomputers werd de topositie van de GAME BOY geheel niet in gevaar gebracht.

In Japan kwam een derde spelcomputer op de markt: de PC-ENGINE. Het opmerkelijke van deze spelcomputer was dat de spellen niet in een cartridge zaten. Gekozen was voor het systeem van de Bee-cards (Dit is een kaart ter grootte van een credit-kaart, maar met daarop een compleet spel). de spellen op de Bee-card pasten ook in de handheld-versie van de PC-Engine, zodat je ook elders hetzelfde spel kon door-spelen. Omdat de spellen voor de PC-ENGINE veel mooier (meer kleuren) waren dan de SEGA en NINTENDO en er vrij veel RPG-spelen uitkwamen was de PC-ENGINE een redelijk groot succes in Japan. De PC-ENGINE is ook op de Amerikaanse markt gebracht. Een Europese versie is niet gemaakt, zodat deze computer in Europa niet echt bekend is geworden. De PC-ENGINE was korte tijd later de eerste spelcomputer met spellen op een CD-ROM, de PC-ENGINE TURBO DUO.

De ontwikkelingen bleven niet stil staan en gingen dan ook gewoon door. De nieuwe generatie spelcomputers was op komst: de 16-bits spelcomputers. Weer waren het SEGA en NINTENDO welke voor de vooruitgang zorgden. Sega kwam met de MEGA-DRIVE en Nintendo had de SUPER-NINTENDO op de markt gebracht. Beide spelcomputers hadden meer grafische mogelijkheden dan de voorgangers, een betere geluidskwaliteit en meer snelheid, waardoor de spellen aanmerkelijk mooier waren dan de gebruikelijke 8-bits spellen. Ook bij deze 16-bits generatie ging de strijd tussen SEGA en NINTENDO om de gunst van de consument gewoon door. Bij NINTENDO waren het met name de speculaties over verbeteringen zoals wel of geen CD-ROM drive welke de mogelijke vooruitgang levend hielden. Uiteindelijk werd door Nintendo gekozen voor het laten van de SUPER NINTENDO console voor wat het was en men legde zich toe op de ontwikkeling van een nieuwe 64-bits spelcomputer. Bij SEGA lag het anders daar werd de ene computer na de andere op de markt gebracht. Na de Megadrive kwam een uitbreiding met een CD-ROM speler, de MEGA-CD en daarna kwam de verbeterde Megadrive II. Tenslotte volgde de 32-X. Door een gebrek aan goede games en het feit dat ook bij SEGA aan een nieuwe spelcomputer werd gewerkt is de 32-X echter vrij snel geflopt.

Atari wilde ook een graantje meepikken van de inmiddels tot een miljarden handel uitgegroeide spelcomputermarkt met de ATARI JAGUAR de eerste 64-bits spelcomputer. Ook deze computer werd niet het succes dat Atari er van verwacht had.

Wel werden twee nieuwe Japanse spelcomputers op de markt gebracht. De NEO GEO van SNK en de 3DO van PANASONIC. Het bijzondere van de NEO GEO spelcomputer was het feit dat de spellen gelijk zijn aan de spellen welke in de speelautomaten gebruikt worden. Het formaat van de cartridge was dan ook groter dan het formaat van een VHS-videoband. Ook de

prijs van de spelen lag veel hoger dan de prijs van een spel voor de Megadrive of Super Nintendo en kwamen al gauw in de buurt van 500 gulden of hoger per spel. Naderhand werd ook voor de NEO GEO een CD-ROM speler op de markt gebracht en werden de spellen voor een lager prijs verkocht. Mede door de hoge prijzen is de NEO GEO beperkt verkocht.

Met de door PANASONIC ontwikkelde 3DO werd de spelcomputermarkt opnieuw geopend voor de electronica giganten. Met de 3DO werd duidelijk gemaakt dat de CD-ROM niet meer was weg te denken bij de spelcomputers. Philips en Sony gingen ook aan de slag en kwamen met een eigen nieuwe (spel)-computer. Philips bracht in 1993 de CD-I computer op de markt en SONY kwam ruim een jaar later met de PLAYSTATION. Gelijktijdig met de Playstation werd door SEGA de SATURN gelanceerd eveneens een volledig op CD-ROM gebaseerde 32-bits computer. Van deze laatste 2 computers, welke ongeveer gelijke mogelijkheden hebben, is de Sony Playstation het meest succesvol. Nintendo heeft in 1996 de NINTENDO-64 op de Japanse markt gebracht. Deze nog steeds op cartridge-games gebaseerde spelcomputer is enkele maanden geleden op de Europese markt gebracht. Of Nintendo de inmiddels opgelopen omzet achterstand zal kunnen inlopen zal moeten blijken.

Een volgende keer meer over het fenomeen spelcomputer.

Jaap Hoogendijk

HappyTrance

Dit is de naam van onze eerste muziekdiskette. Zoals de naam misschien al doet vermoeden zijn de meeste nummers House. De stijl lijkt het meest op FutureDance (zoals bijvoorbeeld de nummers van Robert Miles), een zeer populaire house-soort op dit moment.

Op de diskette staan 17 nummers welke ALLEEN geschikt zijn voor MSX-Audio (de Muziek Module) en NIET, zoals onterecht op de disksticker vermeld staat, voor MSX-Music. Na het opstarten krijg je eerst een logo van de makers, waarna een menu verschijnt waarmee men nummers kan kiezen. Besturing geschiedt door middel van de cursortoetsen en de spatiebalk. Leuk om te vermelden is dat dit menu Public Domain is en vrijelijk gekopieerd mag worden. Een grafische ondersteuning ontbreekt, omdat de diskette helemaal vol staat met muziek. Extra informatie is te vinden in het bestand READ-ME!.TXT op de diskette.

De nummers hebben bijna allemaal een stevig tempo en klinken vooral vrolijk (vandaar de naam). Ook staan er een paar niet-House nummers op zoals "Dromen zijn bedrog" van Marco Borsato.

Jaap Mark en Jacco Visscher

9e MSX COMPUTERDAG

Zaterdag 20 september 1997

van 10.00 uur tot 17.00 uur

SPORTHAL
PELLIKAAN
A.J. v.d.
Molenstraat 5
ZANDVOORT

Informatie: Postbus 195 2040 AD Zandvoort
TEL: 023-5717965 (na 18.00 uur) / FAX: 023-5714291

5e GAMMECONSOLE DAG

ERVARINGEN MET DE IDE-INTERFACE DEEL II

Om te beginnen zijn er twee rectificaties op het IDE-artikel in clubblad 18 nodig, mede door de latere 'ongelukjes' en ontdekkingen:

- Er is een omslachtige methode gevonden om de IDE-Interface minder dan de standaard 6 drives te laten aansturen. Hiervoor is het programma FDISKIDE.COM benodigd om standaard actieve partities uit te schakelen. In dit voorbeeld wordt uitgegaan van 6 drives waarbij 1 drive wordt verwijderd:

- Start FDISKIDE op
- Toon de partitietabel
- Schakel partitie 0 uit (bij opstarten als drive F:)
- Bewaar de partitieinstellingen
- Verlaat het programma
- Start het systeem opnieuw op
- Toon de partitietabel
- Schakel partitie 0 aan
- Bewaar de partitieinstellingen

Het aan- of uitschakelen van partities kan zodra er in het hoofdmenu de keuze 'D' is gemaakt en gaat als volgt:

- Ga naar de partitie welke aan- of uitgeschakeld moet worden met de cursortoetsen.
- Druk op de 'E' om deze aan te schakelen, druk op de 'D' om deze uit te schakelen.
- Druk op de 'Q' om terug te keren naar het hoofdmenu.

Het wegschrijven van de partitietabel gebeurt na het indrukken van de 'W' in het hoofdmenu. Na het inlezen wordt de partitietabel automatisch gelezen en de optie 'R' is aanwezig om de nog niet weggeschreven partitiewijzigingen ongedaan te maken.

- In het artikel werd ook gemeld dat ik partitie 30 gebruik voor de data van MSX View gegevens. Op het moment van schrijven was dit het geval, echter door een toets-indruk op het verkeerde moment werd de boot-sector en een gedeelte van de FAT-sectoren van de opstartpartitie verminkt. Na het handmatig herstellen van de FAT (op de regelmatig gedefragmenteerde partitie) werd de op dat moment weer ongebruikte partitie 30 als systeem-backup gebruikt.

Dat waren de rectificaties, nu het nieuwe gedeelte. Voor het aan- of uitschakelen van partities hoeft FDISKIDE niet meer te worden opgestart. Dit kan nu ook via twee DOS-utilities welke door mij geschreven zijn.

Deze programmaatjes, genaamd DISPAR.COM en ENAPAR.COM, zijn in staat een partitie respectievelijk aan- en uit te kunnen schakelen. Hierdoor wordt ook het instellen van het aantal drives sterk vergemakkelijkt.

Uiteraard moeten in principe alle partities weer worden aangeschakeld wanneer het een wijziging in het aantal drives

betreft. Hiervoor is CHKPAR.COM geschreven welke in een environment item de status van een partitie plaatst.

Hierdoor kunnen de partities welke voor het instellen van het aantal drives werden uitgeschakeld weer worden aangezet via een batch-bestand, zonder dat dit onnodig gebeurt.

Het is vaak handig te weten welke partities er door drives in gebruik zijn. Hiervoor werd het programma GETPAR.COM geschreven welke per drive de actuele partitie toont.

En tot slot is er een verbeterde versie gekomen van het bij de IDE-Interface geleverde PAR.COM en PARID1.COM welke nu samengevoegd zijn en aangevuld met een paar handige opties.

Het is mogelijk om de drive welke de partitie-wijziging ondergaat als default-drive in te stellen en tevens kan een slave-device worden benaderd, mits deze aanwezig is. Henrik Gilvad's PARID1.COM maakte de fout door hier niet op te testen.

Uit de programma's, welke ik voor de IDE-Interface heb geschreven, valt op te maken hoever ik al gevorderd ben met mijn ervaringen. Ook ben ik met een FDISK-versie bezig welke zowel de IDE- evenals diverse SCSI-Interfaces zal gaan ondersteunen.

Bovenstaande programma's voor de IDE-Interface zullen tezamen met deze FDISK-versie worden vrijgegeven.

Albert Beevendorp

TIPS VOOR RUNE WORTH

Let tijdens het reizen tussen de verschillende dorpen op eventueel gelegde hinderlagen. Als het plaatje donker is, zal deze hinderlaag altijd 's avonds plaatsvinden, anders overdag. Je kunt dan pas verder als alle bandieten het figuurlijke loodje hebben gelegd. Let wel op dubbele hinderlagen (wegen waar zowel overdag als 's avonds hinderlagen plaats kunnen vinden).

In het dorp dat je na je woonplaats betreedt, zal 's avonds de kerk toegang verlenen tot een grot via een geheime doorgang. Deze grot levert een reeks items en een zwaard op. Het zwaard is te vinden in een grote steen (niet echt origineel) dat helemaal links van de grot te vinden is. Kom je op een grote vlakte met 4 kistjes, neem dan de linker-doorgang (net boven de kistjes) alwaar we het blok beton met het zwaard zullen aantreffen...

Daardat we meer weten over het menu, wordt deze nogmaals geplaatst en meteen uitgebreid. Het kan nog steeds met de [ESC]-toets worden opgeroepen. Het bevat de volgende opties:

- Magic-menu
- Offence/Defence select
- Item select
- Status
- Diverse
 - Music ON/OFF
 - Sound ON/OFF
 - Text speed (LEFT = faster)
(RIGHT = slower)
 - Unknown option

De optie "Offence/Defence select" bevat aan het begin het volgende:

- Geen offensief item
- Mesje

Dit mesje krijg je van de tovenaar (deurtje na de brug) en alleen met dit mesje kun je het dorp verlaten. Je moet blijkbaar aan kunnen tonen dat je gewapend het dorp verlaat.

Wanneer een wapen wordt geselecteerd, komt dit menuutje tevoorschijn:

- Geen defensief item (dit is echt 'prik -> dood')
- Klein schild (?)

Ook dit kleine schild wordt je door de tovenaar aangeleverd en waarschijnlijk zul je dit ook ter hand moeten nemen om het dorp te kunnen verlaten.

Ga je na enig reizen terug naar je woonplaats, dan zul je tijdens deze reis een groep geniepige tovenaars tegen het lijf lopen dat een prinsesje uit de nabijgelegen stad achterna zit. Na een drukke conversatie zul je tegen ze moeten vechten.

Laat je doodgaan en er komt een goede tovenaar op je af welke je weer tot leven brengt en je kunt je dorp weer in om erachter te komen dat tijdens je afwezigheid die groep tovenaars het hele dorp hebben uitgeroeid.

Vanaf nu zal het prinsesje met je meelopen. Zij moet terug worden gebracht naar het kasteel en door een bezoek te brengen aan de plaatselijke kroeg (dit kan alleen 's avonds) zul je jezelf na een knokpartij en een langdurig gesprek in het kasteel aantreffen. Dit laatste kan in principe op elk moment gedaan worden.

Als je door het dorp heen loopt zul je tussen de lijken een nog net bij bewustzijn zijnde bewoner aantreffen die nog even iets tegen je zegt, om vervolgens te sterven.

De bar (of het hotel, daar zijn we het nog niet over eens) kan maar één maal worden betreden in dit stadium alwaar je de barman (of hotelmanager) eveneens stervende zult aantreffen. Het gesprek wordt onderbroken door het prinsesje, die je tijdens de reis redde, die een baby ziet liggen.

Uit de tekst zal wel op te maken zijn wat er met de kleine gebeurt, maar ons Japans ligt zover achter, dat we daar nog geen touw aan vast weten te knopen...

De tovenaars vertelt je wat er gebeurd is en nog eens binnentreden zal nog een waarschuwing opleveren die je vertelt dat hier toch weinig meer te beleven is.

Kom je later nog eens terug in je woonplaats, dan zul je geen enkel lijk meer aantreffen en kun je alleen de tovenaars bezoeken en hij zal je dan de volgende mogelijkheden geven:

- Selecteer een item of wapen (alles in één lijst)
- De mazzel!

Na het selecteren hebben we het idee dat je er wat (onleesbare) informatie over krijgt, want er komt een lap tekst, je krijgt er geen van bij en het geselecteerde zal ook niet uit de lijst verdwijnen.

In de kerk kun je eventuele schade (Vakje "OK!" met Japans) herstellen (dus ook je leven aanvullen) en tevens je magie aanvullen met de eerste optie.

Albert Beevendorp en Roald Sas

TOP545

*Computer
Shops*

De Oude Veiling 46, 1689 AB Zwaag
tel.: 0229 234819 fax: 0229 234819

PLEISTEREN

Speciaal voor de bezitters van SD-Snatcher en diverse Konami Game Collection titels is een programma beschikbaar waardoor de spellen op de titels van SCC-geluid te voorzien.

Onderstaande lijst toont welke spellen SCC-geluid geven door het plaatsen van de Sound-Cartridge, omdat er spellen zijn welke niet van SCC-geluid voorzien is:

Ago Board, Hyper Somen, Title Awase, Tsururin Kun, Antarctic Adventure, Yie Ar Kung-Fu, Hustler, Hyper Sports 2, Konami's Hyper Rally, Sky Jaguar, Super Cobra, Pippols, Road Fighter, Yie Ar Kung-Fu II, Konami's Soccer, Hyper Sports 3, Nemesis, Konami's Boxing, Nightmare, Twin Bee en Konami's Ping Pong.

Een wetenswaardigheid, van Antarctic Adventure zijn twee ROM versies verschenen: de eerste versie was een Japanse versie, waarbij de wandeling begint bij de Japanse post en de tweede was een Europese versie en begint bij de Franse post.

Het programma kan bij mij gratis worden verkregen, waarvan ik tevens de auteur van dit programma ben.

Albert Beevendorp

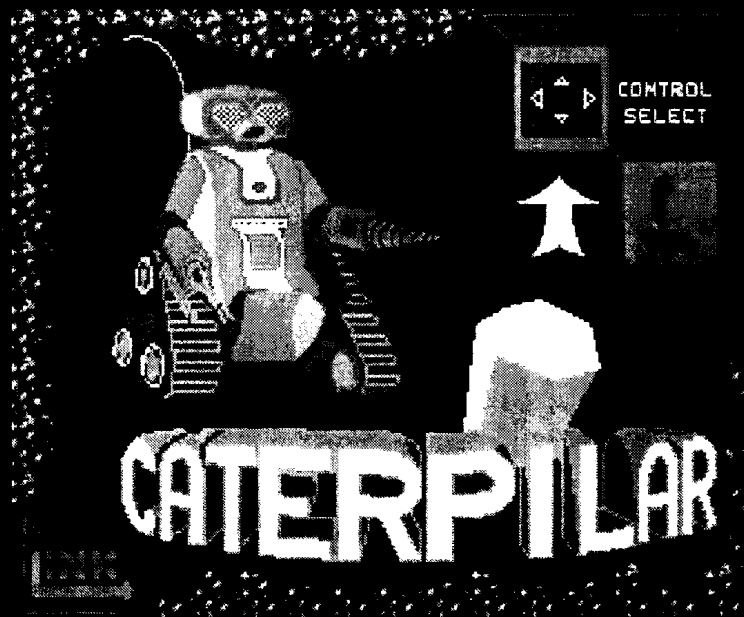
CATERPILAR

Op de beurs in Tilburg heb ik het nieuwe puzzelspel Caterpillar gekocht. Het spel zit in een doos met een keurig verzorgde gekleurde kaft. Achter op de doos staat een handleiding hoe het spel te spelen is. het spel is een soort opvolger van Boulderdash. Je moet diamantjes verzamelen om door te kunnen naar het volgende level. Onderweg kom je hindernissen als bommen en rotsen tegen. De bommen ontploffen als er iets op valt, als je er tegen schiet en als de bom naar beneden valt. Als deze echter op het gele zand valt ontploft de bom niet. Als je tegen de lichtbruine rotsen schiet kun je ze verschuiven. Als je er nog een keer tegen schiet kun je ze wegrollen. Bij de donkerbruine rotsen gebeurt dit als je er een bom tegen aan duwt en de bom laat ontploffen of als er een bom opgegooid wordt. Bommen kun je alleen horizontaal verschuiven. Je kunt het spel met toetsenbord of joystick spelen. Je moet goed opletten welke kant je dingen opschuift zodat je jezelf niet vastzet. Als je een level hebt uitgespeeld krijg je een paswoord, zodat je de volgende keer verder kunt gaan waar je gebleven was. Het is een leuk spel voor iedereen die van puzzelen houdt. Al met al is het een heel leuk spel. Alleen jammer is dat er alleen bij de intro muziek te horen is en bij het spel zelf alleen geluidseffecten.

Ditta Visscher

CATERPILAR

PUZZELSPEL VOOR
MSX-2 COMPUTERS

MSX-CLUB WEST-FRIESLAND

NAMAAK DISK 2

De Namaak Disk 1 moest een vervolg krijgen, omdat de maker nog lang niet klaar was met zijn scanner. Ditmaal heeft hij de omroep- en autobladen doorgeworsteld, flippofielen omgekocht en druk aan het sporten geslagen.

Naast de 16 schermen met gescande plaatjes over bovenstaande onderwerpen zijn er 3 nieuwe lettertypen, diverse printer instellingen voor de Hewlett Packard DeskJet printers en een 4-tal schermen met diverse formaten aanwezig. Hiermee is het mogelijk zelf ontwerpen op A5- of A6-formaat, diskette-etiquetten, cassette- en CD-hoesjes te maken. Helaas zijn deze kaders alleen voor de HP-DeskJet printers geformatteerd. De schermen met kaders zijn zeer handig, omdat alles gebruiksklaar is voor de HP-DeskJet en het kader hoeft alleen nog maar ingevuld te worden.

Om de sportfiguurtjes nuttig te gebruiken zal niet al te moeilijk zijn, bijvoorbeeld als je de redactie van de plaatselijke sportclub hebt. Een beetje meer moeite heb ik met een beetje nuttig gebruik te kunnen maken van de logo's van de televisiezenders, de flippo's en de logo's van de auto-merken.

Deze aardige uitbreiding voor Dynamic Publisher is bij de club verkrijgbaar voor f 12,50.

Albert Beevendorp

12 april 1997 - Tilburg
Ditta Visscher van ons West-Friesland promotie-team

UITBREIDING VOOR DYNAMIC PUBLISHER

DE NAMAAK DISK II

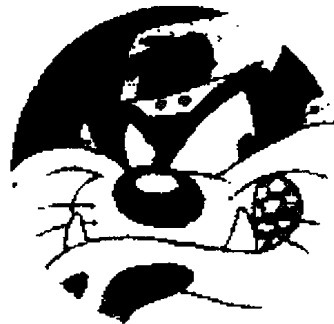
DEZE DISK BEVAT O.A.:

- 20 VERSCHILLENDE SCHERMEN
- MET PLAAJTJES VAN: - TV-ZENDERS
- SPORTFIGUURTJES
- FLIPPO'S
- AUTO MERKEN
- 3 NIEUWE LETTERTYPES
- PRINTER INSTELLINGEN

VOOR DE:

RENAULT

EEN PRODUCTIE VAN:

I.S.M.

12 APRIL 1997, TILBURG

OP DE SCHAPPEN...

MSX-2 software:

- Zeeslag (2 * 1DD, inclusief kabel)	f	30,--
- Zeeslag (2 * 1DD)	f	25,--
- Veldslag (2 * 1DD, inclusief kabel)	f	30,--
- Veldslag (2 * 1DD)	f	25,--
- Blokslag (2 * 1DD, inclusief 2 kabels)	f	40,--
- Blokslag (2 * 1DD, inclusief kabel)	f	35,--
- Blokslag (2 * 1DD)	f	27,50
- Zeeslag, Veldslag, Blokslag (incl. 2 kabels)	f	75,--
- Four on a row (2 * 1DD, inclusief kabel)	f	27,50
- Four on a row (2 * 1DD)	f	22,50
- Caterpillar (1 * 1DD)	f	27,50
- C-Tools (1 * 2DD)	PUBLIC DOMAIN	f 5,--
- FAC Soundtracker Pro		f 50,--
- HappyTrance (1 * 2DD)		f 12,50
- Namaak disk #1 (1 * 2DD)		f 12,50
- Namaak disk #1 (2 * 1DD)		f 15,--
- Namaak disk #2 (1 * 1DD)		f 12,50

Hardware:

- Turbo 7 MHz print incl. inbouwschema	f	65,--
- Luxe schakelaar met LED voor o.a. Turbo 7 MHz	f	10,--
- Super-VHS aansluiting + kleuraanpassing Philips NMS 8280 incl. inbouwschema	f	60,--
- 256 kB sample-geheugen voor Philips Music Module incl. inbouwschema	f	65,--
- Dubbelzijdige diskdrive voor inbouw	f	110,--
- Dubbelzijdige diskdrive voor Philips NMS 8245	f	75,--
- Externe dubbelzijdige B-drive (in behuizing, met voeding en kabel)	f	225,--
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module	f	25,--
- Snelle diskrom voor Sony HB-F700	f	25,--
- Snelle diskrom voor Philips NMS 8250/55/80	f	25,--
- Systeemrom voor dubbelzijdig gebruik (8235/20)	f	25,--
- Geheugen zoek-ROM (alleen Philips)	f	25,--
- MSX-DOS 2.22 (incl. software)	f	60,--
- Simpl incl. 2 demodisks	f	32,50
- Scanner-interface (incl. software)	f	125,--
- Diskettes (per 10 stuks)	f	7,50
- Cartridge-slot geleider	f	10,--
- Koelplaat Philips NMS 8255 en NMS 8280	f	10,--

Beperkte voorraad, dus OP=OP:

- MT-Telcom modem (incl. software)	f	20,--
- MT-Telcom II modem (incl. software)	f	35,--
- Philips modem (incl. software)	f	50,--

Clubbladen:

- MSX-Club West-Friesland nr. 12	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 13	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 14	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 15	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 16	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 17	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 18	f	2,50
- MSX-Club West-Friesland nr. 19	f	2,50

Kabels:

- 34-aderige kabel voor diskdrive (kort)	f	10,--
- 34-aderige kabel voor diskdrive (normaal)	f	15,--
- 34-aderige kabel voor diskdrive (lang)	f	20,--
- Scart-kabel (1,5 m, Philips/Sony 900)	f	10,--
- Scart-kabel (3,0 m)	f	35,--
- Scart-kabel (5,0 m)	f	50,--
- RGB-Scart-kabel (Sony 700/Turbo-R)	f	25,--
- Scart --> 8833-2 monitor (Philips/Sony 900)	f	35,--
- 8-pol. DIN --> 8833-2 monitor (Sony 700/Turbo-R)	f	35,--
- Scart --> 1084 monitor (Philips/Sony 900)	f	35,--
- 8-pol. DIN --> 1084 monitor (Sony 700/Turbo-R)	f	35,--
- Printer-kabel (1,5 m)	f	25,--
- Printer-kabel (3,0 m)	f	40,--
- Printer-kabel (5,0 m)	f	60,--
- Printer-verlengkabel (1,5 m)	f	35,--
- Printer-verlengkabel (3,0 m)	f	45,--
- Data-recorder-kabel	f	10,--
- A/V-kabel Philips (kleur)	f	15,--
- A/V-kabel Philips (zwart/wit)	f	15,--
- A/V-kabel Sony	f	15,--
- Tulp - tulp (coax)	f	5,--
- 2 * tulp --> 2 * tulp (male of female)	f	10,--
- 2 * tulp --> 2 * tulp + doorverbinder	f	12,50
- 1 * tulp --> 2 * tulp (male of female)	f	10,--
- 5-pol. DIN --> 5-pol. DIN (MIDI)	f	10,--
- 6-pol. DIN --> 6-pol. DIN	f	10,--
- Jack - 2 * tulp	f	10,--
- Coax-kabel	f	5,--
- Coax-kabel --> tulp	f	10,--
- Scart-verdeeldoos	f	35,--
- Sony HB-G900 RGB --> CVBS-converter	f	40,--
- S-VHS kabel	f	12,50

Prijzen exclusief porto- en rembourskosten.
Prijswijzigingen onder voorbehoud.

Te koop aangeboden: Philips Tekentableau f 60,--, Philips
TV-Tuner f 80,--, Philips Tractorfeed f 20,--, Sony HB-D50
f 50,--, MSX-muis f 50,--. Tel.: 020 6128942.

SCC-cartridges met schakelaar aangeboden: King's Valley II, Nemesis II en Fl-Spirit. Tevens enkele spelcartridges vanaf f 10,--. Tel.: 020 6128942.

Te koop: Philips VG 8235, met monochrome monitor en diverse diskettes. Tel.: 0299 645184

Te koop: Philips NMS 8280, muis, kleurenmonitor, printer NMS 1431, f 750,--. Tel.: 0229 582187 (na 17:00 u.)

Te koop: Yamaha SFG-05 (MIDI in/out, audio, keyboard). Geschikt voor iedere MSX met verloopprint. Tel.: 0229 232209

Te koop: Harddisk, geheel compleet voor slechts f 275,--. Tel.: 020 6128942.

Te koop: Yamaha SFG-05 (of SFG-01) zonder verloopprint. Tel.: 0229 232209

Te koop: Yamaha YRM-301 MIDI recorder. Tel.: 0229 232209

Te koop: 40 MB IDE, 42 MB IDE en 46 MB IDE, 40 MB SCSI en 46 MB SCSI hard-disk, f 25,--. Tevens 506 MB SCSI hard-disk voor f 275,--. Tel.: 072 5152043

Te koop: Philips NMS 8280 video-computer, f 425,--. Tevens Sony HB-F700P, f 175,--. Tel.: 020 6128942.

Te koop aangeboden: Philips CM 8833 kleuren-monitor incl. scart-kabel, f 200,--. Tel.: 0229 270618.

Te koop: Philips VW 0030 printer, tracktorfeed, 2 printersteunen en printerlint, f 100,--. Tel.: 0229 238981.

Te koop: Philips NMS 1421 printer, slechts f 35,--. Tel.: 0229 270618.

**LET OP!
EERSTVOLGENDE
CLUBDAG OP
4 OKTOBER
1997**

PLAATS: BUURTHUIS "DE COGGE"

AANVANG: 12.30 u.

EN

29 NOVEMBER 1997

PLAATS: BUURTHUIS "DE COGGE"

AANVANG: 10.00 u.